

ARALIK/DECEMBER 2017 • SAYI / ISSUE: 28 • ISSN: 1300-4050 • E-ISSN: 2529-0053

MARMARA İLETİŞİM DERGİSİ

MARMARA JOURNAL OF COMMUNICATION

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

Editörden / Editorial

Merhaba,

Marmara İletişim Dergisi'nin 28. sayısı ile huzurlarınızdayız. Medya ve Şiddet temalı bir önceki sayının devamı olarak hazırladığımız 28. sayıda, medya ve iletişim alanında çeşitli boyutlarıyla şiddet olgusunu odağa alan sekiz makale, iki değerlendirme yazısı ve bir araştırma notu yer alıyor.

Sosyal ve beşeri bilimlerin birden fazla disiplinini ilgilendiren çok disiplinli bir bilimsel çabayı gerekli kılan şiddet olgusunun, medya ve iletişim alanındaki akademik çalışmalarda daha çok *etki* ve *temsil* boyutlarıyla konu edildiği söylenebilir. Bu da medya ve iletişim çalışmaları alanında bilgi üretimi açısından iki birikimi ortaya çıkarmıştır. Birincisi, şimdiye kadarki akademik birikimin sunduğu teorik ve metodolojik imkanlarla medya ve şiddet ilişkisini hem *temsil* (medya içeriği) hem de *etki* (medyatik etki) boyutuyla olguyu merkeze alan medya ve şiddet araştırmalarıdır. İkincisi ise bu araştırmalarda müracaat edilen ve kullanılan teorik ve metodolojik bilgi birikiminin bizatihi kendisini ele alan, tartışan ve yeni teorik ve metodolojik yaklaşımlar geliştirmeye dönük teorik çalışmalardır. Bu iki boyutuyla mevcut bilgi birikimine eleştirel yaklaşarak teorik ve pratik boyutlarıyla da Türkiye'de yapılabilecek ve yapılması gereken çok daha fazla akademik çalışmaya ihtiyaç duyulduğunu bir önceki sayımızın editör yazısında da belirtmiştik. Bu ihtiyacın günden güne kendisini daha fazla hissettirdiğini söylemek abartı olmayacaktır.

Bu çerçevede, Marmara İletişim Dergisi'nin bu sayısında Türkiye ve dünya gündemini belirleyici bir karaktere sahip şiddetle ilgili gelişmelerin (savaşlar, çatışmalar, terör olayları, insani krizler vb.) medyadaki yansımaları, medyatik şiddetin toplumsal etkisi, bir şiddet formu olarak medya, bireysel-toplumsal şiddetin bir aracı olarak medya, buna mukabil şiddeti önlemede medya ve iletişim alanının bilgi birikiminden yararlanma ile Türkiye'deki medya ve iletişim çalışmalarında şiddetin konu edilmesini ele alan makale ve değerlendirme yazıları yer alıyor.

Medya Yansımaları Ekseninde Kadına Şiddet Sorunsalı ve Halkla İlişkiler başlıklı makaleleriyle Filiz Balta Beltekoğlu ve Emel Tozlu, kadına yönelik şiddetin doğası ve türleri açısından medyada yer alma biçimini anlamak amacıyla, Hürriyet gazetesi özelinde kadına yönelik şiddetin medyada temsilini araştırmaktadırlar. Bu bağlamda, kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve bu şiddete karşı kapsamlı bir mücadelenin yapılabilmesinde kurumsal, toplumsal ve bireysel

alanları da kapsayan geniş bir halkla ilişkiler stratejisine duyulan ihtiyacı ve cinsiyet eşitliğinin yaygınlaştırılmasında halkla ilişkilerin rolünü tartışmaktadırlar.

Gül Esra Atalay'ın *Şiddeti Haber Yapmak: Gazeteciler ve Travma* başlıklı makalesi, şiddet içerikli olayları haberleştiren gazetecilerin karşı karşıya kaldıkları ruhsal bozukluk yaşama riskini sorunsallaştırarak gazetecilerin deneyimledikleri ya da şahit oldukları travmatik olaylar sonucunda oluşabilecek travma sonrası stres bozukluğu riskini ve bu riski araştıran çalışmaların sonuçlarını gündemine alıyor.

DAEŞ Propagandasında Yeni Medya Kullanımı başlıklı makalesiyle Ceyhun Kaan Karakaş, DAEŞ'in propaganda amacıyla yeni medyayı kullanım yöntemlerini ve bunun sonucunda kazandığı güç ve etki alanı ile yeni medya kullanımı arasındaki ilişkiyi göstermeye çalışarak yeni medya aygıtlarının bir terör örgütü tarafından kullanılmasının yol açabileceği sonuçları değerlendiriyor.

Eyüp Al, *Teknolojik Determinizm Bağlamında Bir Şiddet Formu Olarak Medya* başlıklı makalesiyle şiddetin bir formu ve yapısal bir kaynağı olarak medyayı gören bir yaklaşımla temsil pratiklerinin ikincil önemde kaldığını ve esasın teknolojik determinizm olduğunu gösterme iddiasını temellendirmeye çalışmaktadır.

Elif Türten ise, *2016 Yılında Yaşanan Terör Olaylarının Mizah Dergilerine Yansıması* adlı çalışmasında Türkiye'de 2016 yılında gerçekleşen 27 terör olayının, siyasi eğilim ve ideolojik yapılarını dikkate alarak Penguen, Girgır ve Uykusuz dergilerinde ele alınışını eleştirel söylem analizinin imkanlarıyla incelenmektedir.

Özlem Yumrukuz tarafından kaleme alınan *Şiddete Karşı Duyarsızlaşma ve Sosyal Medya İlişkisi Üzerine Bir İnceleme* başlıklı makale ise, şiddetin medyada görünürlük kazanmasının ve işlenişinin toplum hayatındaki izdüşümlerini, bir sosyal medya platformu olan Facebook üzerinden kullanıcıların şiddete karşı tutumlarını duyarsızlaşma sorunsalı etrafında incelemektedir.

Soğuk Savaş Yıllarında Algı Yönetimi, Haber ve Propaganda İlişkisi başlıklı çalışmasıyla Mehmet Özçağlayan ve Dilhan Apak, Soğuk Savaş döneminde Amerika Birleşik Devletleri tarafından haberin propaganda ve algı yönetimi aracı olarak kullanılmasını, The Washington Post ve The New York Times gazetelerinin 1953 İran Darbesi ile 1979 Sovyetler Birliği'nin Afganistan İşgali üzerine yayımlanmış oldukları haber başlıklarını Norman Fairclough'un eleştirel söylem analizini kullanarak inceliyorlar

Mustafa Sami Menceç'in Üniversite Öğrencilerinin 15 Temmuz Algısında Medyanın Rolü: Bir Bilişsel Uyum(*suzluk*) Örneği başlıklı makalesinde de başarısız 15 Temmuz Kalkışması ve halkın silahlı cuntaya direnişi esnasında yaşanan olaylara ilişkin üniversite öğrencilerinin algıları ve bu algının oluşmasında medyanın rolü tespit edilmeye çalışılmaktadır.

Son olarak, Marmara İletişim Dergisi'nin *Değerlendirmeler* bölümünde Ahmet Güven'in kaleme aldığı *Bir İnternet Dizisi Değerlendirmesi: Sıfır Bir'de Şiddet ve Gerçeklik* başlıklı dizi analizi ve Ayşe Dilara Bostan'ın *Şiddeti Estetize Etmenin Aracı Olarak Bir Süper Kahraman: Wonder*

Woman başlıklı film analizi ile Gülen Sönmez'in şiddet olgusunun Türkiye'de medya ve iletişim çalışmalarındaki yerini tespit etmeye yönelik *Türkiye'de Şiddet Olgusuna İlişkin Medya ve İletişim Alanındaki Lisansüstü Tezler* başlıklı araştırma notu yer almaktadır.

Kurumsallaşma açısından önemli aşamaları kateden içeren Marmara İletişim Dergisi'yle ilgili bazı gelişmeleri de not etmek istiyorum. 25 yıllık akademik bir dergi olarak Marmara İletişim Dergisi'nin Türkiye'nin güncel ve temel sorunlarını tema olarak gündemine alması, yayım periyodunun korunması, ulusal ve uluslararası indekslerce taranması, dergi arşivinin oluşturularak elektronik mecralarda erişime açılması ve basım sonrası dergi içeriğinin akademik gündeme taşınması hedefleri çerçevesinde iki yıldır yürüttüğümüz çalışmalar neticesini verdi. Daha önce kabul aldığımız EBSCO veri tabanına ilaveten Directory of Open Access Journals (DOAJ) ve Emerging Sources Citation Index (ESCI)'den de kabul aldık. Ancak akademik camiaya en önemli haberimiz Marmara İletişim Dergisi'nin 2016 yılından itibaren geçerli olmak üzere ULAKBİM TR Dizini'ne kabul edilmiş olmasıdır. Bu süreçte emeği geçen yayın ve danışma kurullarımıza, yaptıkları akademik çalışmaları dergimize gönderen yazar ve bu yayınları değerlendirerek yayımlanma sürecinin belirleyici aktörü olan hakemlerimize, mesai mefhumunu unutarak özverili çalışan editör yardımcılarımıza ve musahhihlerimize, idari süreçleri bizler için kolaylaştıran başta dekanlarımız olmak üzere tasarım ve basım süreçlerinin koordinasyonunu yürüten üniversitemizin yayınevi çalışanlarına teşekkür ediyoruz.

Son olarak, küresel boyutları gözardı etmeden Türkiye'nin gündemindeki temel meseleleri, medya ve iletişim boyutlarıyla ele almayı sürdüreceğimiz önümüzdeki dönemle ilgili iki duyurumuz var. Birincisi, tema olmadan medya ve iletişim çalışmalarının tüm alanlarını ilgilendiren makale ve değerlendirme yazılarıyla Haziran ve Aralık aylarında periyodik yayınlarımızın devam edecek olmasıdır. İkinci duyurumuz ise 2018 yılında periyodik sayılarımızın dışında "*Medya ve Demokrasi*" ile "*Türkiye'de Medya, Darbe ve 15 Temmuz*" temalarıyla iki özel sayı çıkaracak olmamızdır. Hem periyodik hem de özel sayılar için tüm akademik camianın Marmara İletişim Dergisi'ne makale ve değerlendirme yazılarıyla katkı sunmasını bekliyoruz.

Bir sonraki sayıda buluşmak üzere emeği geçen herkese şükranlarımızla iyi okumalar diliyoruz.

Hediyetullah Aydeniz